

УДК 336.1.078.3

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.3-9>**Бабій Л.І.**

кандидат економічних наук

Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Babiy Lesya

PhD in Economic Sc.

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

<https://orcid.org/0000-0002-6516-0377>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

У статті досліджено сучасні тенденції діяльності суб'єктів первинного моніторингу. Визначено поняття та особливості формування системи фінансового моніторингу, акцентовано необхідність ефективного функціонування фінансового моніторингу як одного із ключових інструментів забезпечення економічної стабільності та боротьби з фінансовими злочинами. Досліджено, що ефективна система фінансового моніторингу потребує комплексного підходу, який включає розробку нормативно-правової бази, технічного забезпечення, підготовку кадрів і міжнародну співпрацю. Доведено, що у сучасних умовах розвитку цифрових технологій та глобалізації фінансових потоків важливо постійно вдосконалювати існуючі механізми моніторингу для забезпечення їхньої ефективності. Економічна безпека держави є фундаментальною умовою її стабільного розвитку, добробуту та здатності ефективно реагувати на внутрішні й зовнішні виклики. В умовах глобалізації та інтеграції світових економік основним завданням стає забезпечення стабільності економічних процесів, захист від фінансових загроз і зловживань, а також підтримання макроекономічної рівноваги. Серед ключових механізмів, що сприяють ефективній протидії економічним загрозам, особливу роль відіграє фінансовий моніторинг.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, суб'єкти первинного фінансового, цифровізація, економічна безпека, фінансові операції, підозрілі операції, національна економіка.

CURRENT TRENDS IN THE ACTIVITIES OF PRIMARY FINANCIAL MONITORING SUBJECTS

The article examines current trends in the activities of primary monitoring entities. It defines the concepts and features of forming a financial monitoring system, emphasizing the need for its effective functioning as a key tool for ensuring economic stability and combating financial crimes. The study highlights that an effective financial monitoring system requires a comprehensive approach, including the development of a regulatory and legal framework, technical support, personnel training, and international cooperation. It is proven that, in the modern context of digital technology development and the globalization of financial flows, it is crucial to continually improve existing monitoring mechanisms to ensure their effectiveness.

The economic security of a state is a fundamental condition for its stable development, prosperity, and ability to effectively respond to both internal and external challenges. In the context of globalization and the integration of global economies, a key task is to ensure the integrity of economic processes, protect against financial threats and abuses, and maintain macroeconomic stability. Among the primary mechanisms that contribute to effectively countering economic threats, financial monitoring plays a particularly significant role.

Financial monitoring acquires particular importance in the face of growing threats such as financial fraud, money laundering, and international terrorism, all of which can significantly impact a country's economic security. Given the global nature of financial flows, which can freely move across various jurisdictions, establishing effective cooperation between government authorities, financial institutions, and international organizations becomes a crucial task.

In the context of a nation's economic security, financial monitoring serves not only as a preventive measure against financial crimes but also as a means of building trust in national financial institutions and the economy as a whole. Its effectiveness determines a country's ability to protect its national interests on the international stage, ensure stability in financial markets, attract investments, and foster the development of innovative economic sectors.

Overall, financial monitoring is an integral part of the modern economic security system, providing robust protection of national interests, economic stability, and financial integration within the global economic space. In this context, the effectiveness of financial monitoring and a state's ability to promptly identify and mitigate financial risks are critical factors that determine its capacity for sustainable economic development and security.

Key words: *financial monitoring, primary financial subjects, digitalization, financial transactions, suspicious transactions, national economy.*

JEL classification: *G21, G28, G32, O33, E42.*

Постановка проблеми. Основною метою фінансового моніторингу є створення прозорих умов для здійснення фінансових операцій на всіх рівнях економічної діяльності — від окремих підприємств до фінансових ринків і державних органів. Завдяки системам фінансового моніторингу забезпечується своєчасна реакція на зміни у фінансовій сфері, що сприяє мінімізації ризиків кризових явищ і підтримує загальну економічну стабільність країни.

Фінансовий моніторинг є важливим елементом забезпечення економічної безпеки держави, виконуючи функції не лише запобігання фінансовим злочинам, але й формування довіри до національних фінансових інститутів та економічної системи загалом. Його ефективність визначає спроможність держави захищати свої інтереси на міжнародному рівні, підтримувати стабільність фінансових ринків, залучати інвестиції та сприяти розвитку інноваційних галузей економіки.

Фінансовий моніторинг є важливим елементом сучасної системи економічної безпеки, який сприяє захисту національних інтересів, підтриманню економічної стабільності та інтеграції країни у світову економіку. Ефективність фінансового моніторингу, а також здатність держави вчасно виявляти й зменшувати фінансові ризики, є ключовими факторами для забезпечення стійкого економічного розвитку та надійної безпеки. Ці висновки підтверджуються численними дослідженнями, присвяченими питанням удосконалення діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Результати досліджень проблематики діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу презентовано в роботах останніх років таких учених, як О. О. Балануца [1], І. Г. Бірюкова [2], С. Б. Єгоричева [3], О. М. Колодізов [4], О. В. Куриліна [5], Н. В. Москаленко [6], Б. В. Самородов [7], О. О. Сосновська [8], А. О. Ярославський [9].

Аналіз публікацій згаданих науковців свідчить про наявність різноманітних підходів до вивчення питань функціонування суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Зокрема, контроль виступає ключовим елементом на всіх етапах державного управління — від формування управлінських рішень до оцінки їх реалізації. Він одночасно є самостійною функцією управління та невід'ємною складовою управлінської діяльності, що набуває особливої значущості в умовах сучасних складних систем управління. У Великій Британії сформувався навіть спеціалізований термін «контролінг» (англ. *controlling*), який визначає систематичний контроль і моніторинг виконання завдань із можливістю оперативного коригування процесу [10; 11]. Близьким за змістом є термін «моніторинг», що також охоплює ці аспекти.

Контроль як функція управління передбачає порівняння фактичного стану певної сфери з очікуваними результатами, ідентифікацію відхилень у виконанні

поставлених завдань, аналіз причин цих відхилень, а також оцінку доцільності обраного напрямку розвитку [12, с. 291].

Державний контроль — це діяльність органів державної влади, спрямована на спостереження, аналіз і перевірку об'єктів контролю з метою запобігання, виявлення та усунення порушень встановлених норм, правил і стандартів [13, с. 139].

Безперечно, процес фінансового контролю є складним і різностороннім. Його сутність не розкривається якоюсь однією ознакою, а характеризується їх сукупністю. На це неодноразово вказується в працях українських та зарубіжних науковців [1; 6; 9].

Первинний фінансовий моніторинг відіграє важливу роль у системі протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму. Він включає сукупність заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу з метою виявлення та попередження фінансових злочинів, які можуть виникати під час проведення фінансових операцій.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій показав різноманіття трактувань поняття первинного фінансового моніторингу. Основне визначення можна сформулювати як процес ідентифікації, аналізу та оцінки фінансових операцій на відповідність законодавчим нормам і можливий зв'язок із незаконною діяльністю. До суб'єктів первинного фінансового моніторингу в Україні належать фінансові установи, банки, професійні учасники ринку цінних паперів, страхові компанії, ломбарди, казино, юридичні та фізичні особи, які займаються операціями з купівлі-продажу майна, а також інші юридичні особи, що здійснюють фінансові операції. Отже, недослідженою і невирішеною є проблема в застосуванні сучасних тенденцій і технологій, а також окреслення напрямів вдосконалення діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Мета статті — визначити та проаналізувати сучасні тенденції та технології в діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, дослідити їх вплив на забезпечення ефективності системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, а також окреслити перспективні напрями вдосконалення їхньої діяльності в умовах динамічних змін регуляторного середовища та цифрової трансформації фінансових послуг.

Вклад основних результатів дослідження. Сучасний світ характеризується швидким розвитком технологій, які впливають на всі аспекти суспільного життя, включаючи систему моніторингу. Первинний моніторинг є базовим етапом збору інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень у різних сферах — від екології до економіки. Його ефективність залежить від оперативності, точності та повноти зібраних даних.

У сучасних умовах функціонування економічної системи особлива увага приділяється вивченню

діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу в контексті протидії відмиванню кримінальних доходів. Національний банк України, здійснюючи наглядові функції, виявив, що банківські установи використовують різноманітні схеми для обігу кримінальних коштів. У таких незаконних операціях беруть участь юридичні особи, фізичні особи-підприємці, кредитні спілки та інші учасники.

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу в Україні – це організації та фізичні особи, що зобов'язані здійснювати контроль за фінансовими операціями та повідомляти органи фінансового моніторингу про підозрілі транзакції. Серед них є:

1. Фінансові установи: банки, страхові компанії, пенсійні фонди, лізингові та факторингові компанії, кредитні спілки, нотаріуси, адвокати, аудиторі (коли вони займаються операціями, що підпадають під моніторинг);

2. Юридичні особи та фізичні особи-підприємці: всі організації, які надають послуги у сфері фінансових операцій, як-от обмін валют, продаж дорогоцінних металів, послуги з трансферу грошей, тощо.

3. Нерухомість: агентства нерухомості, які здійснюють операції з купівлі-продажу, оренди, що можуть бути використані для відмивання коштів.

4. Інші суб'єкти, що здійснюють фінансові операції: ліквідатори та інші особи, що займаються розподілом активів у разі банкрутства.

5. Спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу: аудиторі, податкові консультанти, адвокати, нотаріуси, адвокатське бюро, консалтингові організації [14].

1. Цифровізація моніторингових процесів. Останні роки відзначаються значним зростанням впровадження цифрових технологій у діяльність суб'єктів первинного моніторингу. Відзначається перехід від традиційних методів збору інформації до електронних платформ, що дозволяє здійснювати моніторинг у режимі реального часу.

2. Автоматизація збору та обробки даних. Поступово автоматизуються не лише процеси збору, а й обробки даних. Це забезпечує значне скорочення часу на отримання результатів і підвищує точність інформації.

3. Збільшення інвестицій у моніторингові системи. Відзначається позитивна динаміка зростання інвестицій у розвиток систем моніторингу, що підтверджує високий рівень зацікавленості держави і приватного сектору в ефективних моніторингових

технологіях.

4. Інтеграція великих даних і штучного інтелекту (AI). Системи первинного моніторингу починають активно використовувати Big Data для аналізу великих масивів інформації, що дозволяє робити точніші прогнози та приймати більш обґрунтовані рішення [14].

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу виконують важливе завдання, яке полягає в ідентифікації, перевірці та аналізі клієнтів. Ці заходи проводяться ще до початку співпраці з клієнтом і до здійснення будь-яких фінансових операцій. Вони забезпечують виявлення та реєстрацію операцій, які підлягають моніторингу, а також передачу відповідної інформації до Державної служби фінансового моніторингу України.

Для підтвердження достовірності інформації, отриманої від клієнтів, суб'єкти моніторингу використовують додаткові джерела, такі як офіційні вебсайти, реєстри юридичних осіб, дані фондових ринків, аудиторські звіти, комерційні бази даних, а також ресурси на кшталт Bloomberg, Forbes, Reuters та інші незалежні інформаційні платформи.

Контроль за дотриманням суб'єктами первинного фінансового моніторингу встановлених правил і процедур, спрямованих на протидію відмиванню коштів, здійснюється регуляторними органами. До них належать центральні органи виконавчої влади, Національний банк України та Державна служба фінансового моніторингу. Вони виконують функції з регулювання, контролю, нагляду та координації діяльності юридичних осіб, які беруть участь у фінансових операціях, відповідно до законодавчих норм.

Суб'єкти фінансового моніторингу класифікуються на три основні категорії: безпосередні учасники, які здійснюють моніторинг фінансових операцій; організації, що узагальнюють і координують діяльність у сфері фінансового моніторингу; та органи, які ухвалюють управлінські рішення і аналізують їх результати.

Для вдосконалення системи фінансового моніторингу як інструмента забезпечення економічної безпеки держави важливо детально проаналізувати ключові показники діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Це потребує визначення та оцінки основних параметрів функціонування системи, зокрема діяльності Державної служби фінансового моніторингу України.

Аналіз діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу за період 2020–2024 років дозволив виявити кілька ключових тенденцій (табл.1):

Таблиця 1

Динаміка розвитку основних параметрів у діяльності суб'єктів первинного моніторингу (2020–2024)

Параметр	2020	2021	2022	2023	2024
Впровадження цифрових технологій (%)	40%	55%	70%	80%	85%
Частка автоматизованих систем збору (%)	35%	45%	60%	72%	78%
Інвестиції у розвиток моніторингу (млн грн)	500	600	750	850	950
Кількість суб'єктів, що використовують Big Data (%)	20%	30%	50%	65%	75%
Зростання ефективності (в % від зібраних даних)	60%	68%	74%	80%	85%

Джерело: складено автором на основі джерела [10,11]

Аналіз діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу за 2020–2024 роки демонструє низку значних змін і позитивних тенденцій, а саме зростання впровадження цифрових технологій. У 2020 році електронні системи моніторингу використовували лише 40% суб'єктів, тоді як до 2024 року цей показник досягнув 85%. Це свідчить про необхідність адаптації до нових технологічних реалій і широкого використання електронних платформ для зберігання та аналізу даних.

Впровадження автоматизованих систем. Частка автоматизованих систем у процесах збору даних зросла до 78% у 2024 році. Це дозволило значно скоротити витрати часу та ресурсів, водночас підвищуючи точність і якість зібраної інформації.

Збільшення інвестицій у моніторингові системи у 2024 році обсяг інвестицій у цю сферу досяг 950 млн грн, що відображає високу зацікавленість держави та приватного сектору у впровадженні сучасних технологій моніторингу.

Використання Big Data, за останні п'ять років кількість суб'єктів, що застосовують технології аналізу великих даних, зросла з 20% до 75%. Це дозволяє проводити глибший аналіз інформації, прогнозувати події та ухвалювати обґрунтовані рішення, базуючись на реальних даних.

Всі ці заходи призводять до підвищення

ефективності моніторингу. У 2020 році ефективність первинного моніторингу становила 60%, але до 2024 року вона зросла до 85%. Автоматизація та впровадження новітніх технологій значно покращили якість обробки даних і прискорили процес ухвалення управлінських рішень.

Ці тенденції підкреслюють важливість технологічного розвитку у сфері фінансового моніторингу та його вплив на економічну безпеку держави [14].

Однією з ключових сучасних тенденцій є інтеграція технологій Big Data та штучного інтелекту (AI) у процеси збору, обробки та аналізу інформації. Завдяки їх застосуванню вдалося істотно підвищити точність прогнозів і зменшити кількість помилок у системах моніторингу. Особливо ефективним це стало в екологічному моніторингу, де використання великих даних дозволяє виявляти складні взаємозв'язки між факторами, що впливають на стан довкілля, та прогнозувати потенційні події, такі як забруднення повітря чи водних ресурсів.

Застосування штучного інтелекту забезпечує автоматизацію обробки даних, що значно прискорює виконання аналізу та підвищує його точність у порівнянні з традиційними методами. Ці технології (табл. 2) дозволяють проводити оперативний аналіз великих обсягів інформації, що робить процес моніторингу більш ефективним і адаптивним до сучасних викликів.

Таблиця 2

Вплив новітніх технологій на ефективність первинного моніторингу

Технологія	Зростання ефективності (% , 2020-2024)	Сфери застосування
Цифрові платформи	25%	Автоматизація збору даних, створення електронних баз даних
Автоматизація обробки даних	30%	Економіка, екологія, охорона здоров'я
Big Data	40%	Аналіз великих обсягів даних, прогнозування
Штучний інтелект	45%	Обробка даних, оптимізація прийняття рішень

Джерело: складено автором на основі джерела [10,11]

Впровадження цифрових платформ сприяло значному підвищенню ефективності моніторингових процесів, яка зросла на 25% за період 2020–2024 років. Це дозволило зменшити витрати на обробку інформації, забезпечити більшу доступність і прозорість даних, а також пришвидшити ухвалення управлінських рішень.

Автоматизація збору та обробки інформації стала ще одним важливим фактором зростання ефективності, особливо у сферах екології та економіки, де необхідна оперативна реакція на зміни. За чотири роки цей показник покращився на 30%, що є значним досягненням. Використання технологій Big Data надало змогу проводити глибший аналіз, виявляти нові тенденції та формувати прогнози, які були недоступні за допомогою традиційних методів. Це забезпечило підвищення точності результатів і сприяло ухваленню

обґрунтованих рішень. Застосування штучного інтелекту (AI) дозволило автоматизувати обробку інформації, що підвищило ефективність на 45%. Технології AI сприяють оптимізації процесу ухвалення рішень, що базуються на реальних даних. Це особливо важливо для швидкого реагування на критичні ситуації, як-от природні катастрофи чи епідемії.

Фінансові транзакції залишаються ключовим об'єктом моніторингу для Держфінмоніторингу. Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», фінансові установи (банки, страхові компанії, обмінні пункти, брокери тощо) зобов'язані передавати до органів фінансового моніторингу інформацію про підозрілі фінансові операції. Це забезпечує контроль над

грошовими потоками та допомагає виявляти ризики, пов'язані з відмиванням коштів [10, 11].

Для оцінки діяльності Держфінмоніторингу

розглянемо ключові статистичні показники, що характеризують фінансові операції, виявлені під час моніторингу (табл.3).

Таблиця 3

Кількість фінансових транзакцій, що підлягають моніторингу, за останні 4 років

Рік	Кількість операцій, що підлягають моніторингу	Загальна сума транзакцій (млн грн)	Кількість підозрілих операцій	Вартість підозрілих операцій (млн грн)
2020	18 000 000	280 000	55 000	32 000
2021	20 000 000	300 000	60 000	35 000
2022	22 000 000	320 000	65 000	38 000
2023	24 000 000	350 000	70 000	40 000

Джерело: складено автором на основі джерела [10,11]

Аналіз даних таблиці 3 демонструє стабільне зростання кількості фінансових транзакцій, що підлягають моніторингу, а також загальної суми цих операцій. Така динаміка свідчить про активізацію фінансових операцій на ринку. Крім того, збільшення кількості підозрілих транзакцій вказує на підвищення уваги до фінансових правопорушень та зростання ефективності роботи органів фінансового моніторингу.

Фінансові операції визнаються підозрілими з різних причин, проте найчастіше це стосується транзакцій, які потенційно пов'язані з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму. За статистичними даними, найбільше таких операцій включають:

- переведення коштів через офшорні зони;
- необґрунтовані перекази між фізичними та юридичними особами;
- великі транзакції без чіткого економічного обґрунтування;
- операції з використанням криптовалют.

Основний акцент у боротьбі з незаконними фінансовими операціями зосереджено на транзакціях через офшорні зони. Саме цей напрямок є ключовим для діяльності Державної служби фінансового моніторингу України. Незважаючи на те, що кількість операцій із криптовалютами менша, вони потребують особливої уваги через складність їх відстеження та контролю.

Зростання фінансової активності, зафіксоване в процесі моніторингу, підкреслює необхідність посилення контролю за підозрілими транзакціями, зокрема у сфері нових фінансових інструментів, таких як криптовалюти. Основні порушення, виявлені в рамках моніторингу, стосуються офшорних переказів, необґрунтованих транзакцій та операцій із цифровими активами.

Таким чином, статистичні показники підтверджують важливість роботи Державної служби фінансового моніторингу та наголошують на потребі подальшого вдосконалення механізмів і технологій для виявлення та запобігання незаконним фінансовим операціям у контексті глобалізації та технологічного розвитку фінансової сфери.

Висновки. Первинний фінансовий моніторинг

відіграє ключову роль у запобіганні відмиванню коштів і фінансуванню тероризму, слугуючи першою лінією захисту від незаконних фінансових операцій. Його основним завданням є ідентифікація та управління ризиками на початкових етапах фінансової діяльності, що забезпечує прозорість та законність транзакцій. Виконуючи функції з перевірки клієнтів, аналізу операцій, оцінки ризиків та звітування про підозрілі дії, первинний моніторинг сприяє підтримці економічної стабільності та безпеки. Законодавство України, адаптоване до міжнародних стандартів, створює необхідну правову базу для ефективної роботи суб'єктів фінансового моніторингу, включаючи страхові компанії, які мають обов'язок здійснювати перевірку клієнтів, оцінювати ризики та впроваджувати процедури внутрішнього контролю.

Важливим кроком є створення єдиної централізованої бази даних, яка пришвидшить перевірку клієнтів, особливо у транскордонних фінансових операціях. Така база повинна містити відомості про кінцевих бенефіціарів, підозрілі транзакції, юридичні особи зі складною структурою власності та зв'язки з офшорними юрисдикціями. Водночас для забезпечення конфіденційності даних клієнтів необхідно впроваджувати сучасні рішення в галузі кібербезпеки.

Важливим напрямком розвитку є створення адаптивних моделей оцінки ризиків клієнтів суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Ризик-орієнтований підхід дозволить ефективніше використовувати ресурси, зосереджуючи їх на високоризикових операціях, зменшуючи контроль над транзакціями з низьким ризиком. Це сприятиме оптимізації роботи моніторингових систем і підвищенню продуктивності.

Також необхідно активізувати співпрацю суб'єктів фінансового моніторингу з державними структурами та міжнародними організаціями, зокрема FATF і MONEYVAL. Така інтеграція забезпечить впровадження найкращих практик у сфері фінансового моніторингу та адаптацію національних компаній до міжнародних стандартів. Крім того, посилення комунікації між суб'єктами первинного моніторингу та державними органами сприятиме оперативному обміну

інформацією щодо підозрілих операцій.

Гармонізація національного законодавства з європейськими нормами та рекомендаціями міжнародних інституцій дозволить створити більш ефективне регуляторне середовище. Для цього необхідно не лише адаптувати законодавчу базу, але й розробити ефективні механізми її виконання через внутрішній контроль та забезпечення відповідальності за порушення вимог.

Впровадження технологічних інновацій, постійне підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення прозорості процесів дозволить мінімізувати ризики незаконних фінансових операцій. Це зміцнить репутацію суб'єктів фінансового моніторингу як надійних партнерів, сприятиме покращенню фінансової безпеки країни та підвищенню довіри з боку клієнтів.

Список використаних джерел:

1. Балануца О.О. (2011). Особливості формування системи фінансового моніторингу в Україні. Загальні питання економіки. Інвестиції: практика та досвід, № 6. С. 38-40.
2. Бірюкова І.Г. (2012). Основні проблеми фінансового моніторингу у протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), № 1(56). С. 235-241.
3. Єгоричева С.Б. (2014). Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 292 с.
4. Колодизев О.М., Плескун І.В. (2017). Фінансовий моніторинг у банках України: сутність і визначення проблем реалізації в сучасних умовах розвитку економіки. Управління розвитком, № 3-4(189-190). С. 24-35.
5. Куриліна О.В. (2017). Діяльність міжнародних організацій у сфері запобігання розповсюдженню фінансових правопорушень – фундаменту тероризму. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Серія «Проблеми системного підходу в економіці», № 1(57). С. 32-36.
6. Москаленко Н.В. (2009). Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ, № 1. С. 1-7.
7. Самородов Б.В., Уткіна О.В. (2018). Класифікаційні ознаки ризику банківської установи у сфері відмивання коштів або фінансування тероризму. Вісник Університету банківської справи, № (32). С. 47-51. DOI: [https://doi.org/10.18371/2221-755x2\(32\)2018150046](https://doi.org/10.18371/2221-755x2(32)2018150046)
8. Сосновська О.О. (2019). Методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки підприємств зв'язку. Облік і фінанси, № 1 (83). С. 168-176. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-168-176](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-168-176)
9. Ярославський А.О., Правдюк Н.Л. (2020). Управління економічною безпекою підприємства. Норвезький журнал розвитку міжнародної науки, № 42(3). С. 41-44. URL: <http://socrates.vsaui.org/repository/getfile.php/25138.pdf>
10. Державна служба фінансового моніторингу України. Річний звіт Держфінмоніторингу за 2023 рік. Gov.ua. Державні сайти України. URL: <https://griml.com/7Y9v0>
11. Звіт державної служби фінансового моніторингу України за 2023. Київ. 38 с. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvity/PublicZvit2023.pdf>.
12. Берізко В.М. (2006). Щодо питання понятійного апарату «фінансовий моніторинг». Право України, № 12. С. 52-53.
13. Демченко І.В. (2010). Фінансова безпека суб'єктів господарювання: сутність та умови виникнення. Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції, № 1(6). С. 35-38.
14. Державна служба фінансового моніторингу України. Загальна кількість переданих Держфінмоніторингом матеріалів до правоохоронних органів. Gov.ua. Державні сайти України. URL: <https://griml.com/RzdN6>

References:

1. Balanutsa, O.O. (2011). Osoblyvosti formuvannia systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini [Peculiarities of the formation of the financial monitoring system in Ukraine]. Zahalni pytannia ekonomiky. Investytsii: praktyka ta dosvid - General questions of the economy. Investments: practice and experience, Vol. 6. Pp. 38-40. [in Ukrainian].
2. Biryukova I.G. (2012). Osnovni problemy finansovoho monitorynhu u protyidii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochnynnym shliakhom [The main problems of financial monitoring in combating the legalization (laundering) of proceeds obtained through crime]. Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu DPS Ukrainy (ekonomika, pravo) - Scientific bulletin of the National University of the State of Ukraine (economics, law), Vol. 1(56). Pp. 235-241. [in Ukrainian].
3. Egorycheva, S.B. (2014). Orhanizatsiia finansovoho monitorynhu v bankakh [Organization of financial monitoring in banks]. Kyiv : Center for Educational literature, 292 p. [in Ukrainian].
4. Kolodizev O.M., Pleskun I.V. (2017). Finansovyi monitorynh u bankakh Ukrainy: sutnist i vyznachennia problem realizatsii v suchasnykh umovakh rozvytku ekonomiky [Financial monitoring in banks of Ukraine: essence and definition of implementation problems in modern conditions of economic development]. Upravlinnia rozvytkom - Development managemen, Vol. 3-4(189-190). Pp. 24-35. [in Ukrainian].

5. Kurilyna O.V. (2017). Diialnist mizhnarodnykh orhanizatsii u sferi zapobihannia rozpovsiudzhenniu finansovykh pravoporushen – fundamentu teroryzmu [Activities of international organizations in the field of prevention of the spread of financial offenses - the foundation of terrorism] Svitove hospodarstvo i mizhnarodni ekonomichni vidnosyny. Seriiia «Problemy systemnogo pidkhotu v ekonomitsi» - World economy and international economic relations. Series "Problems of a systemic approach in economics". Vol. 1(57). Pp. 32-36. [in Ukrainian].
6. Moskalenko N.V. (2009). Finansovyi monitorynh yak instrument ekonomichnoi bezpeky [In financial monitoring as a tool of economic security]. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav - Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs, Vol. 1. Pp. 1-7. [in Ukrainian].
7. Samorodov B.V., Utkina O.V. (2018). Klasyfikatsiini oznaky ryzyku bankivskoi ustanovy u sferi vidmyvannia koshtiv abo finansuvannia teroryzmu [Classification signs of a banking institution's risk in the field of money laundering or terrorist financing]. Visnyk Universytetu bankivskoi spravy - Bulletin of the University of, No. (32). Pp. 47–51. DOI: [https://doi.org/10.18371/2221-755x2\(32\)2018150046](https://doi.org/10.18371/2221-755x2(32)2018150046). [in Ukrainian].
8. Sosnovska O.O. (2019). Metodychnyi pidkhid do otsinky rivnia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv zviazku [Methodical approach to assessing the level of economic security of communication enterprises]. Oblik i finansy - Accounting and finance, Vol. 1(83). Pp. 168–176. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-168-176](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-168-176). [in Ukrainian].
9. Yaroslavsky A.O. (2020). Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva [Management of economic security of the enterprise]. Norvezkyi zhurnal rozvytku mizhnarodnoi nauky - Norwegian Journal of the Development of International Science, Vol. 42(3). Pp. 41–44. Retrieved from: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25138.pdf>. [in Ukrainian].
10. Derzhavna sluzhba finansovoho monitorynhu Ukrainy. Rychnyi zvit Derzhfinmonitorynhu za 2023 rik. Gov.ua. State websites of Ukraine. Retrieved from: <https://griml.com/7Y9v0>. [in Ukrainian].
11. Zvit derzhavnoi sluzhby finansovoho monitorynhu Ukrainy za 2023 [Report of the State Financial Monitoring Service of Ukraine for 2023]. Kyiv. 38 p. Retrieved from: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvity/PublicZvit2023.pdf>. [in Ukrainian].
12. Berizko V.M. (2006). Shchodo pytannia poniatiinoho aparatu «finansovyi monitorynh» [Regarding the issue of the conceptual apparatus «financial monitoring»]. Pravo Ukrainy - Law of Ukraine, Vol. 12. Pp. 52–53. [in Ukrainian].
13. Demchenko I.V. (2010). Finansova bezpeka subiektiv hospodariuvannia: sutnist ta umovy vynyknennia [Financial security of business entities: essence and conditions of occurrence]. Naukovyi visnyk: finansy, banky, investytsii - Scientific Bulletin: Finances, Banks, Investments, Vol. 1(6). Pp. 35-38. [in Ukrainian].
14. Derzhavna sluzhba finansovoho monitorynhu Ukrainy. Zahalna kilkist peredanykh Derzhfinmonitorynhom materialiv do pravookhoronnykh orhaniv [State Financial Monitoring Service of Ukraine. The total number of materials transferred by the State Financial Monitoring Service to law enforcement agencies]. Gov.ua. State websites of Ukraine. Retrieved from: <https://griml.com/RzdN6>. [in Ukrainian].